

ACC. N:R M. 14122: 1 - 4.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Landskap: SKÅNE Upptecknare: Ulla Andersson
 Härad: GÄRDS Berättare: Oscar Zerran
 Socken: Ö. SÖNNARSLÖV Berättarens yrke: Tjänsteman
 Uppteckningsår: 1955 Född år 1888 i Göteborg

Biografiska uppgifter	Sid. 1
Anställning vid Maltesholms cementfabrik	" "
Antalet arbetare	" "
Kalkbrottet	" "
Cementfabriken	" 1 - 2
Reparationsverkstaden, tunnbindriet m.m.	" 2
Laboratoriet, kontoret m.m.	" "
Utskeppningshamnen, järnvägen	" 2 - 3
Aktieägare	" 3
Direktörsbostaden, kontorsbyggnaden	" "
Maltesholms arbetares handelsförening	" 3 - 4
Arbetarnas bostadsorter m.m.	" 4

Skriv endast på denna sida

ACC. N:R M. 14122:1

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Född i Göteborg 1888, uppvuxen i Malmö. Handelsutbildning hos Bröderna Benz i Malmö, kontorspraktik i Hamburg i två olika omgångar. Z. hade anställning i Hässleholm, fick då se en annons om att det behövdes en kassör vid Maltesholms cementfabrik, sökte och fick platsen 1917.

Z. var anställd vid Maltesholm till 1927-1928, då Skånska Cement koncentrerade fabrikationen och lade ner Maltesholm. Z. kom direkt till Iföverken och blev kontorist där.

Ungefär 225 - 250 man arbetade vid Maltesholm under de år Z. var anställd där. På hösten och vintern minskades dock arbetarstyrkan, och det kunde hända att fabriken stod stilla för översyn och reparation.

"I kalkbrottet arbetade 70 man + en förman, och i lerbrottet arbetade 20 man, och det var c:a 8 timmars dagsarbete. Tippvagnar, som drogs av små lokomotiv, körde fram kalken och leran till fabriken. Tre lokförare var anställda. Inspektor för brotten var Anders Andersson.

På cementfabriken arbetade de dygnet om i åttatimmarsskift. De måste hålla på dygnet om, roterugnar kan inte släckas. Varje skift omfattade 27 man + en förman. En skiftesförman hette Nils Gram, en annan Jöns Andersson Bergman, och Nils Östergren hette en. De hade inte varit med från början, men de hade varit

ACC. NR M. 14122:2.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

anställda rätt länge.

Det fanns en reparationsverkstad med 25 arbetare och en maskinmästare eller verkstadschef, som hette Karl Olenius.

På tunnbinderiet och packningen arbetade 35 - 40 man. Chefen för tunnbinderiet var Karl Olsson, och hans företrädare hette Sjögren. Vi köpte ganska mycket furustav från Norrland till tunnbinderiet.

Förrådsförvaltaren hette Johan Olsson.

Sen fanns det ett laboratorium, och det var en ingenjör, som stod för det och skötte driften. Cementen måste undergå kontinuerliga prov. När jag kom till Maltesholm, var Uldall-Jörgensen ingenjör där.

På kontoret fanns en kontorschef, en kassör och en kontorist. Kontorschefen hette Sven Nordström. Min företrädare hette Nils Lundkvist, och företrädaren till honom hette Fröling. Kontoristerna skiftade.

Fabriken i Maltesholm producerade cementen, och Cementa i Malmö skötte försäljningen. En viss export sköttes också från Maltesholm.

Åhus var utskeppningshamnen. Mellan Tollarp och Åhus fanns en järnväg, som ägdes av Östra Skånes Järnvägar, och i Maltesholm var en hållplats vid den järnvägen. Från fabriken gick en

ACC. N:R M. 14122:3.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

c:a 2 km lång järnväg ner till Maltesholms hållplats. 1918 fick vi förbinda oss att köpa 18 järnvägsvagnar på det förbehållet att järnvägen sedan skulle överta dem.

Maltesholm började som tegelbruk, och sen kom det till en liten ringugn, där de brände kalk. Ringugnen stod kvar, när jag började 1917. Cementfabriken byggdes i början av 1900-talet.

Landshövding de la Gardie ägde marken, där fabriken låg, men som likvid för aktier lämnade han marken. 1914 blev det nya aktieägare, bl.a. Skandinaviska banken, samtidigt blev tjänstemännen uppsagda pro forma. Så småningom kom fabrikationen igång igen.

Åkerman var direktör för Maltesholm, när det började.

Sönnarslövsgården var direktörsbostad. Den hade först varit bostad åt förvaltaren, som skötte jorden. När Skånska Cement började cementfabrikationen och övertog Maltesholm, följde nämligen jordbruket med. Direktörsbostaden såldes sedan till Landstinget och blev epileptikerhem.

Kontorsbyggnaden var ett tegelhus, som hade byggts till kontor av tegelbruket. På andra våningen i kontorsbyggnaden fanns bostadsrum.

1918 kom en deputation till direktören och ville ha en kooperativ handelsrörelse. Direktören föreslog då, att det skulle

ACC. N:R M. 14122:4.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

4.

bildas en Maltesholms arbetares handelsförening, och den fick lokaler i kontorsbyggnadens bottenvåning. Föreståndare och biträde bodde ovanpå butikslokalen.

Kontorsbyggnaden är numera ålderdomshem.

Största delen av arbetarna bodde i byarna runtomkring: Tollarp, Everöd, Ö.Vram, Degeberga, Hommenberg, och de cyklade mestadels mellan sitt arbete och bostaden. Bolaget hade dels ungarbaracker och dels ett par kaserner med 5-6 lägenheter i varje för arbetarna, och dessutom fanns det 5 tvåfamiljshus, där förmännen bodde.

Alla fabriksbyggnaderna i Maltesholm utom verkstadsbyggnaden, som står kvar och är borthyrd, är nu borta. En del av maskinerna och inredningen kom till Bromölla.

Det blev en ganska stark opposition, när det ryktades att fabriken i Maltesholm skulle läggas ner."